

ЦДЖБх №113/24.02.2016г.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Веселин Желязков Маргаритов
(Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна
степен „доктор“

професионално направление 7.6 Спорт
научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание
и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“

Автор: Силвия Стефанова Радойска

Тема: Система за подбор и начална подготовка на подрастващи
футболистки

Научен ръководител: проф. Лъчезар Димитров

Представеният за рецензиране дисертационен труд е разработен в обем от 160 стр., онагледен в 26 таблици и 38 фигури. Работата е представена в четири глави. Библиографията включва 194 литературни източници, от които 153 на кирилица, 30 на латиница и 11 електронни носителя. Литературния обзор е извършван много добросъвестно, той е пълен изчерпателен и отразява съвременното състояние на проблема свързан с развитието на футбола при 17-19 годишни девойки.

В **първата част** от разработката, голямо внимание е обърнато на:

- История на Световните и Европейските първенства за девойки;
- Участие на националните девически формации на България до 17г. и до 19 г. в Европейски квалификации;
- Възникване и развитие на Държавното първенство по футбол за девойки в България;
- Анатомио - физиологични и възрастови особености при деца и девойки;
- Сензитивни периоди за развитие на двигателни качества;
- Система на спортна подготовка при подрастващи футболисти;
- Особенности на спортния подбор при състезателки по футбол;

Мащабното теоритично изследване в глава първа от разработката е позволило на кандидата за „доктор“ Силвия Радойска да подчертае критериите и методическите насоки за оптимизиране на системата за подбор и начална подготовка на подрастващи футболисти. Основен принос в тази първа част от разработката е именно извършването на задълбочения теоритичен анализ, представянето на информация за състоянието на изследваните проблеми, свързани с дисертационния труд. С положителен знак за разработката бих отбелязал извършването на подробния анализ за участие на националните девически формации на България до 17 – 19 години в Европейски квалификации по футбол. В един доста добър научен стил са отбелязани сензитивните периоди за развитие на основните двигателни качества необходими при играта футбол . Като цяло давам много добра оценка на тази част от разработката.

Глава втора включва: цел, задачи, организация, методи и методика на изследване. Ясната и задълбочена концептуална постановка на проведеното проучване са позволили на докторанта точно да формулира целта и задачите на изследването.

Към изследваната проблематика е подходено комплексно, приложен е комплексно – интегрален подход при подбора на изследователския инструментариум, който е напълно адекватен на предварително поставените цел и задачи. При диагностичния експеримент са използвани утвърдени в практиката тестове и методики. Сложната организация на изследването и в частност на педагогическия експеримент е представена по един доста добър начин (глава втора). Използването на тестова батерия от 12 теста за нивото на някои физически и технически показатели, както и за подбор в началната спортна подготовка по футбол, дават една обективна информация за състоянието на изследваните лица. Обективността на изследването се засилва от факта, че в труда са посочени и основните антропометрични показатели за контрол и оценка на физическото развитие на практикуващи играта футбол.

Интерес за нас представлява глава трета от разработката в обем на 42 страници, където са поместени анализ на резултатите от педагогически експеримент онагледени чрез 26 таблици и 38 фигури. Силно впечатление прави подробното представяне и анализиране на математико - статистическата информация, получена на базата на вариационния, сравнителен, графичен и корелационен анализ. Много подробно и професионално - компетентно са анализирани данните от анкетното проучване с подрастващи състезатели по футбол. Анкетираните 71 момичета на възраст до 18 години от водещите клубове в България, отговарящи на 17 въпроса, дават една добра информация за възрастта в която са започнали да играят футбол, под влияние на кого, отношението на треньорите към тях и др. Получените резултати от анкетното проучване могат да бъдат използвани за получаване на предварителна информация с цел оптимизиране на подбора в началното обучение по футбол. На стр. 116 в разработката е извършен подробен анализ на тренировъчното натоварване по футбол. За реализиране на тренировъчната и състезателна работа авторът е разработил прецизно съдържанието на структурата по макроцикли – есенен и пролетен. Анализираната информация разкрива благоприятно възможности за динамизиране на процеса (тренировъчния) с цел подобряване нивото на техническата и физическата подготовка в обучението по футбол. Силно впечатление прави разработените варианти на микро – мезо цикли в различните периоди, най – вече за есенен полусезон, състезателен период. Голям интерес в спортно – педагогическата общност представляват анализа на данните от спортно-педагогическите изследвания. Данните за

технически показатели включва 14 теста, отразени на таблица 5 и 6. Правилният избор на наборът от използваните тестове обхваща много от специфичните футболни умения с топка и без топка, което означава, че те са насочени към беговите качества, но включва и владение на топката в движение. Резултатите са посочени на таблица 21 и 22. При подробното анализиране на тези резултати възниква логично въпроса: При анализа и оценка на скоростно - силовите качества, под влияние на педагогическия експеримент, може ли да се допусне възможността те да не отразяват неговият ефект, а да са следствие особеностите на собственото им развитие, което изисква по – продължително време?

Воден безспорно от своя професионализъм, Силвия Радойска е застъпила в изследването си и промяната на антропометричните показатели – ръст, тегло, боди мас индекс. Физическото развитие според автора е един биосоциален процес, подчинен на влиянието на две взаимно свързани програми – социална и онтогенетична, като и двете програми са социално детерминирани и комплексно въздействат върху индивида.

Не на последно място в работата е извършен и корелационен анализ за определяне степента на зависимост между изследваните показатели. Използваната линейна корелация дава една добра възможност да се определят корелационните зависимости между отделните показатели, по корелационните връзки между тестовете в групата са вътрешно групирани, а тези между тестовете от двете групи – междугрупови. Това много добре се наблюдава при тест 19,21,22 и други.

Приносите от така представения труд могат да бъдат обобщени както следва:

- За първи път е разработена и апробирана специализирана методика за начална подготовка на подрастващи футболистки, която по своето съдържание и структура дава указания за провеждането на целенасочен тренировъчен процес за една спортно- състезателна година;
- Проведено е пилотно анкетно проучване даващо информация относно състоянието на девическия футбол в България;
- Извършените медико – биологични и спортно – педагогически изследвания биха послужили на специалистите работещи в сферата на женския футбол да оценят и контролират степента на подготовка на футболистките.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд съдържа научни, научно - приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗР АСРБ).

Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания в дадената област.

Авторефератът е разработен съобразно изискванията за педагогически изследвания. Неговата структура и съдържание представляват в съкратен вариант тези на дисертационния труд.

Въз основа на всичко гореизложено с убеденост Предлагам на уважаемите членове на специализираното научно жури да присъдят на Силвия Стефанова Радойска образователно - научна степен "доктор".

08.02.2016 г.

Изготвил рецензията:
/ проф. дпн Веселин Маргаритов/